

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

Nr. 17
(1087)

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2014 m. gegužės 9 d. *

Įamžintas Leono Laurinsko-Liūto atminimas

Tauragės kapinėse pašventintas paminklas partizanui pulkininkui Leonui Laurinskui-Liūtui

Gegužės 3 dieną Tauragės kapinėse atidengtas ir pašventintas paminklas partizanui pulkininkui Leonui Laurinskui-Liūtui (autorius skulptorius Gintautas Lukošaitis). Iškilmėse dalyvavo 1990 metų savanorių, bendražygiai, artimieji. Šv. Mišias aukojo vyskupas Jonas Kauneckas, kalbėjo Gintaras Sidlauskas, Algirdas Petrushevicius, Antanas Terleckas.

Partizanas, buvęs politinis kalinas, kovotojas už laisvę Leonas Laurinskas gimė 1926 metų vasario 25 dieną Tauragės apskrities Batakių valsčiaus Graužų kaime. Tėvas buvo miškininkas. Leonas ir jo jaunesnis brolis Domas augo mamos téviškėje prie Upynos. Mokėsi Vytogalo, Ringalių mokyklose.

1945 metų vasario 16-ają Ruibiškės miške davė priesaičią ir įstojo į Kęstučio apygardos Lydžio rinktinės Antano Suginto vadovaujamą partizanų būri, gavo Liūto slapyvardį. Buvo ginkluotas automatu, automatiniu šautuvu, pistoletais.

Dalyvavo ginkluoto pasipriešinimo kovoje, partizanų akcijose, kautynėse. Žuvus Antanui Sugintui, perėmė vadovavimą būriui. Vėliau šis būrys susijungė su Kazio Šepucio-Dobilo vadovaujamu būriu.

1946 metų gegužės mėnesį Ringalių kaime vienas kovėsi su okupacinių pajėgų karine grupe, apšaudydamas ją automatu. Su kovos draugais apšaudė Mišučių mokykloje įrengtą sovietinių rinkimų būstinę, išvaikė stribų sargyba sunaikin-

no dokumentus, rinkimų dieną apšaudė Vytogalo būstinę. 1946 metų vasarą buvo užpulta partizanų stovykla Matutiskių miške. Partizanai apsigynė, nukovė dalį užpuolikų. Lapkričio mėnesį Šakviečio kaime dalyvavo kautynėse su sovietiniu-partiniu aktyvu ir stribais.

1947 metų sausį paskirtas antrojo Batakių Panteros vardo būrio vadu. Iš viso dalyvavo penkios kautynėse.

1948 metų balandžio 21 dieną kautynių ir apsuptyes Kasbarynų miške, netoli Lomiių, metu sužeistas sprogstamasios kulkos. Tada žuvo trys laisvės kariai. Ne vieną parą išgulėjo miške, vos ištengdamas pajudėti. Laimei, geri žmonės jį sužeistą ir beveik be sąmonės surado ir pranešė partizanams. Koja pavyko išgelbėti. Tik po aštuonių mėnesių atsistojo, tačiau vaikščioti dar neįstengė. Visą gyvenimą jautė sužeidimo pasekmes.

Tu pačių 1948 metų gegužės mėnesį motina ir brolis ištremti į Irkutsko sriči.

Nuolatinis partizano Liūto slaugytojas buvo partizanas Simas Jurgaitis-Baronas, žuvęs 1952 metais.

Leonas Laurinskas ilgai gydėsi, keisdamas vietas. Buvo intensyviai paieškomas pagal sudarytą specialųjį paieškos ir sulaišymo planą.

1953 metų lapkričio 25 dieną pateko į sovietų nelaisvę, kai partizanais apsimetė trys čekistai jį apnuodiję cheminiu

preparatu ir perdavė sulaiykimo grupei. Provokatoriai imitavo Žemaičių apygardos partizanus, pasitraukusius iš savo teritorijos po apygardos štabo žūties.

Partizanas Leonas prisimė: „Kai pradėjo tie rusai iš krūmų listi, nustebau, kiek jų daug, ir dar su šunimis. Pabėgti jokių šansų. Surišo spygliuota viela“.

Paėmė pistoletą, 30 šovinių, lauko krepšį, kompasą, maldynėlį. Suimtajam čekistai pasiūlė mainais į laisvę bendrabiauti – padėti išgaudytiliukius partizanus. Atsisakė. Tada grasino mirties bausme: arba padedimams, arba sušaudome. Ištvinėrė 16 tardymų.

1954 metų kovo 27 dieną Pabaltijo karinės apygardos karinio tribunolo nuteistas 25 metams laisvės atėmimo. Kalintas Mordovijos lageriuose, Vladimiro kalėjime. Iš įkalinimo paleistas 1968 metų lapkričio mėnesį, tačiau gyventi Lietuvoje neleista.

Gyveno ir dirbo Irkutsko srityje, vėliau prisiregistravo pas draugą Latvijoje.

Grįžęs visą laiką buvo sekamas, jam užvestos operatyviojo stebėjimo ir tyrimo bylos. Čekistai nustatė, kad Leonas platina „LKB Kroniką“ ir kitus pogrindžio leidinius, dalyvauja perduodant informaciją Vakarų radijui, bendrauja su kitais rezistentais.

(keliamas i 8 psl.)

TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijai – 10 metų

Balandžio pabaigoje Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos salėje Kaune buvo paminėtas TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos dešimtmetis. Konferenciją sveikino Kauno valstybinio muzikinio teatro solistas Liudas Mikalauskas. Susirinkusieji kartu su juo dainavo gerai žinomas ir širdžiai mielas dainas. Tai puiki ižanga šventinei jubiliejinei konferencijai, kuria pasveikinti atvyko TS-LKD partijos pirmininkas Andrius Kubilius, kandidatai į

Europos Parlamentą Algirdas Saudargas ir Gabrielius Landsbergis.

Konferenciją pradėjusi TS-LKD PKT frakcijos pirminkė LR Seimo narė Vincė Vaidevutė Margevičienė pakvietė sugiedoti Lietuvos himną, po to Tylos minute pagerbtį žuvusius už Lietuvos laisvę ir negrūžusius iš Sibiro tremčių, bei mintyse prisiminti mūsų kaimynus ukrainiečius, po kurį žemę važinėja svetimos valstybės tankai.

(keliamas i 5 psl.)

Pirmininkaujantieji – LR Seimo nariai: TS-LKD PKTF tarybos pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas ir TS-LKD PKTF pirmininkė Vincė Vaidevutė Margevičienė, tribūnoje – TS-LKD pirmininkas Andrius Kubilius. Jono Sakelio nuotrauka

LPKTS tarybos posėdyje

Balandžio 26 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos salėje Kaune įvyko LPKTS tarybos posėdis, kurio svarbiausias uždavinys buvo išrinkti naują tarybos pirmininką. Šio darbo tarybos nariai ėmėsi patvirtinę posėdžio darbotvarkę ir balsų skaiciavimo komisiją bei tylos minute pagerbę ilgamečio LPKTS Šiaulių filialo pirmininko ir Šiaulių apskrities koordinatoriaus Česlovo Dirkės atminimą.

Tarybos pirmininkas buvo renkamas iš trijų kandidatų: Birutės Kažemėkaitės, Vincės Vaidevutės Margevičienės ir Petro Musteikio. Slaptu balsavimu didele balsų persvara LPKTS tarybos pirmininku išrinktas Petras Musteikis.

Kad P. Musteikis i naujas

pareigas žiūri labai rimtais, tarybos nariai galėjo suprasti iš jo pasisakymo: „Susirinkome kalbėti dėl LPKTS ateities. Kad LPKTS veikla vyktų sklandžiau, tarybą reikia modernizuoti. Jos funkcijos turi būti konsultavimas, ekspertizė, koordinavimas. Nereikia silpninti tarybos vaidmens. Valdyba galėtų atsklausti tarybos nuomonės kai kuriais klausimais, taryba galėtų ne tik konsultuoti valdybą, bet ir savo iniciatyva pareikšti nuomonę.“

Antano Vizbaro paklausas, koks jo požiūris į moralines vertėbes ir tvirtą šeimą, P. Musteikis atsakė esantis už stiprią, tradicinę, daugiavaikę, krikščionišką šeimą.

(keliamas i 5 psl.)

Ivykiai, komentarai

Rusijos agresijos akivaizdoje atpažinkime savo silpnybes

Ar neprimena dabartinė situacija prieškario Europos?

Kai prisimeni prieškario Europą, pamatai, kad šiandieninė situacija gana panaši – tuo met Stalinas planavo pasinaudoti revanšistinėmis Vokietijos nuotaikomis ir ižiebtį pašaulinių karą, būtiną pasaulinei proletariato revoliucijai eksportuoti, o dabar tokias vokiečių nuotaikas sukelti mėgina Putinas, siekiantis suskaldyti Europos Sajungą.

Žinoma, dabar visai kiti laikai, ne tokie pat ir tarpvalstybinių ES šalių santykiai, tačiau kai kurie Rusijos darbo su vokiečiais metodai panašūs – tai karinis bendradarbiavimas, užmegztai kiti ekonominiai saitai, kuriuos nutraukti vokiečių kompanijoms neapsimoka.

Ką jau bekalbėti apie Rusijos pasiekimą paperkant buvusį Vokietijos kanclerį socialdemokratą Gerhardą Šrioderį – tai jis pasiraše susitarimą su Rusija tiesi „nordstrymą“ (dujotekį) Baltijos dugnu, matyt, jau tada žinodamas, kokį prizą iš rusų gaus už tokį sprendimą. Bet kai Rusija, skubina ma Ukrainos provakarietiskai nusiteikusių politikų veiksmų, atidengé kortas, ir pasaulis išvydo grėsmingą grobiko fizionomiją, netgi vokiečiams pasidarė aišku, ko galima tikėtis iš Putino.

Tačiau taip giliai įklimpus nelengva apsispręsti – tad nesistebékime, kodėl Vokietijoje vis atsiranda nepritariantį sankcijoms prieš Putino Rusią. Kita vertus, Rusija gali būti izoliuota tarptautiniu mastu, tačiau kyla klausimas – ar atominiu ginklu ginkluotą valstybę izoliuoti pasauliniu lygiu būtų geriausias sprendimas? Gal daug tikslingiau būtų izoliuoti ne valstybę, bet Putino režimą?

Deja, ne tik Vokietijai, bet ir visai likusiai Europos Sajungai nelengva rasti efektyvių būdų, kaip ekonominėmis sankcijomis priremti Putiną ir pačiai nenukentėti. Juk Europos Sajunga yra ne tik politinė, bet ir ekonominė sąjunga, todėl ir jos sprendimai yra susiję: nelengva balansuoti tarp politinės naudos ir ekonominės pasekmės.

Kita vertus, ne visos bendrijos narės suvokia Rusijos keliamą grėsmę, ypač gyvenančios toli nuo kaimynystės

su šia pavojinga tapusia šalimi. Joms daug aktualiau įvykių scenarius Sirijoje, nei kažkur prie rytinės ES sienės (tiesą saukt, lygiai taip ir mes galvojame apie įvykius Sirijoje).

Vos tapės Rusijos vadovu, Putinas émési darbo – akivaizdu, kad planas suskaldyti ES iš vidaus nebuvu improvizacija. Deja, 2004 metais iš ES išstojo ne tik kelios buvusios Varšuvos bloko šalys, bet ir trys Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija, Estija, taigi ES dar labiau išsiplėtė. Kremliai teko dėmesį nukreipti čia, tikintis, jog istoriškai motyvuotų nesutarimų tarp naujų narių užuomazgas pavyks išprovokuoti iki rimtų konfliktų (pavyzdžiu, Lietuvą su Lenkija).

Vis dėlto narystė bendrijoję, kurios pagrindą sudaro susitarimai, neleido realizuoti šių planų (bet ir atsisakyti jų Putinas nežada). Šiandien matome, kad pereita prie kito plano – atrodo, Kremliaus, supratęs, kad nepavyks sukiršinti Lietuvą su Lenkija, ntarė imtis kito veiksma – „perskelti“ Baltijos šalis, perimant Latviją.

Nesupraskite tiesiogiai – ne okupuodama, bet paleisdama į apyvertą vietinius, atitinkamai apdorotus rusakalbius. Štai Rygoje sumanytos eitynės, sovietų sugalvotos Pergalės dienos proga (juk žinoma, kad hitlerinė Vokietija kapituliavo gegužės 8 dieną, bet russams pataikaujant, tas kapituliacijos aktas buvo pakartotas gegužės 9 dieną), tačiau leidimas joms nebuvu duotas. Štai proga sukelti riaušės! O jeigu ir būtų duotas, vis tiek riaušių neišvengti...

Situacija nepavydėtina, bet kuriuo atveju rezultatas tenkintų Putiną. Todėl nemanykime, jog tai Kremliaus sugalvojo spontaniškai, improvizuodamas. Greičiausiai toks scenarijus téra vienas iš daugelio numatyti.

Plano pagrindas – rusakalbių gyventojų nuteikimas prieš valstybę, kurioje jie gyvena

Matome, kad Latvijoje Kremliai sekasi geriausiai. Deja, nėra jokių garantijų, kad ir Lietuvoje, kur rusakalbiai sudaro visai nedidelę gyventojų dalį, pavyktų išvengti tautinės nenorintys net girdeti apie „ruso“ sugrįžimą.

nalistai ar „tautininkai“ (taip taip, būtent „tautininkai“ ka butėse) tikrai nesivargins atskirti, kur rusas – putinistas, o kur rusakalbis Lietuvos valstybės pilietis, savo šalies patriotas, gyvenantis čia nuo amžių amžinujų.

Štai kur dirva Putino užmachtoms! Užteks pamétēti masalo ir tie veikėjai puls šaukti nacionalistinius šūkius, tuo nu teikdami netgi antiputiniškai nusiteikusius mūsų šalies rusakalbius piliečius. Kažin, ar ne to tikisi Kremliaus strategai, paskleidę po Lietuvą Georgijaus juosteles, ukrainiečių jau pavadintas „koloradas“? Ir ar ne šios juostelės yra Rusijos atstovybės organizuojama žvalgyba, siekiant išsiaiškinti vienos rusakalbių nuotaikas ir lietuvių reakciją į aiškią provocaciją?

Gaila, bet viešose diskusijose šia tema iš mūsų politikų neteko išgirsti aiškių rekomendacijų, kaip elgtis provokuojamieis žmonėms. Kol politikai tyli, kažkas suniokoja taksi automobilį, apkabinėtą šiomis juostelėmis, ir suteikia progą Kremliai pradėti eskaluoti gandus apie neva siaubingą rusakalbių padėtį Lietuvoje. Bet kas bus, kai nebeužteks tik automobilio...

Rusakalbių nuteikimas yra būdas sukelti šalyje neramus, tačiau dar parankesnis Kremliai yra pačių lietuvių nuteikimas prieš Lietuvos narystę ES. Sprendžiant iš nuotaikų, pirmenybę Putinas atidavė šiam planui. Ir nepasakytum, kad čia jam nepasisekė – daugybė mūsų valstybės piliečių jau nebesuvokia, jog patys yra ES dalis, o kai kas netgi teisina Kremliaus veiksmus.

Vis dėlto tie, kurie mėgsta kartoti, jog „prie rusu buvo geriau“ ir kad tie laikai galėtų sugrįžti, turėtų įsisamoninti vieną dalyką – užėmės kraštą okupantai iš visus jo gyventojus žiūri i vienodai.

Taigi okupanto mylėtojai gali ir nesuspėti pademonstruoti savo meilės, na, o iš istorijos žinant, kokį įtarimą sovietiniam okupantui sukeldavo visaip prisimeilinti linkę asmenys, galima tik užjausti naivuolius, tikinčius, kad „prie rusu bus geriau“ (ne veltui seni žmonės, išgyvenę rezistenciją ir visą sovietmetį, dievagojasi nenorintys net girdeti apie „ruso“ sugrįžimą).

Mes pralaimime informacinį karą, bet ar sutiksime su pralaimėjimu?

Vyksta karas – mes kariaujame su Rusija. Jei kurie nesupratote, tai paaiškinsiu – vyksta nuožmus propagandinis karas ir, deja, mes nesame pajėgūs kovotojai, nes karui nesiruošėme, o iš tų, kurie perspėjo apie pavojų – juokémės. Todėl kai kaimo moterėlė postringauja, kad „reikia Putino“, tai reiškia, jog mes smarkiai gauname įkaulus. Jei Lietuvos sostinės taksistai provokuoja keleivius „kolorado“ spalvų juostelėmis, reiškia, mes pralaimime. Dar visai neseniai didžiausiu pašaipos objektu galėjai tapti pasakės, kad Rusija kelia grėsmę savo vykdoma politika, kad jos „minkštostis galios“ strategija yra toli gražu ne žaidimas, kuris geruoju mums tikrai nesibaigs.

Pastarųjų mėnesių Ukrainos įvykiai buvo gerokai pritildę mėgėjus pasijuokti, tačiau neužciaupė – juk niekas nelinkęs pripažinti, kad žauriai apsiriko nejvertindami Putino Rusijos grėsmės. Todėl net kai kurie kandidatai į prezidento postą postringauja, kad „nereikiā ieškoti visur prieš“ (tačiau neužsimena, kad neteisūtie, kurie ties kiekvienu kampaniu šaukia, jog „visi valdžios atstovai yra vagys“ ir valdžia negalima pasitikėti).

Įdomiausia, kad patys nestokodami pagrindo būti įtarėtiems kažkada bendradarbiavus su KGB dabar šią etiketę bando prikabinti Kremliaus labai nemégstamai mūsų valstybės Prezidente Daliai Grybauskaitei. Nejaugi tiki masi, jog žmonės nesuprantant elementarios teisybės – Kremliaus savo agentų nė už ką neatiduotų, kaip mat burnas užciauptų, o su nepaklusniais – susidorotų.

Tokio karo zonoje atsidūrė ir mūsų narystę ES: mes esame patys tikriausi Europos Sajungos piliečiai, tačiau kai kuriems rūpi įteigti, kad gyvename tar si šalia jos, kad visokios tarimos ir tikros blogybės yra mums primetamos Bruseliu. Specialiai eskaluojamas, pavyzdžiu, seksualinių mažumų klausimas, paskui pasigirsta žiniu apie Putino priešiškumą toms mažumoms, išreikštą draudžiamais įstatymais (kodėl niekas neatkreipia dėmesio

į populiarius rusų dainininkus, neslepiančius savo orientacijos? Jiems, atrodo, Putino valdžia negalioja), arba – bandymai pakeisti šeimos sampratą: netgi išsilavinę žmonės užkimba ant propagandinio kabliuko, tad ką ir bekalbėti apie mūsų vadinaus „tautininkus“, pri statančius ES kaip visų blogybų iniciatyvos autore, o ne tam tikrų pažiūrų žmones ir politines jėgas, kurias, tiesą sakant, dar neaišku, kas finansuoja. Ir ES yra daugybė žmonių, nepratiančių normalios šeimos sampratos griovimui, tačiau kiek yra suprantančių, kad šie bendraminčiai yra ir mūsų bendrapiliečiai?

Deja, vietoj tokio supratimo – nesupratimą, kad ir mes esame lygiateisiai ES piliečiai, o mūsų oponentai yra ne Briuselis, bet mums nepriimtinis idėjas persantys žmonės.

Apsidairykime aplink – kaip išgražėjo mūsų miestai ir kaimai, sodybos. Tačiau atrodo, kad esame skurdžiausi ir nelaimingiausi žmonės, nors svečiai net iš ES senbuvių šalių kartais pasako, kad gyvename geriau nei jie. Buvo kalama į galvas, kad Lietuvoje labai blogai, kad visi aplink vagys... Kas tai darė ir kodėl? Atsakyti nesunku – taip buvo stengiamasi sumenkinti ar net nuneigtis politinių priešininkų darbus ir patraukti savo pusėn būsimus rinkėjus. Nesunku atsakyti ir kas tai darė, juo labiau kad iš karto atkrenta TS-LKD partijos nariai ir vadovai. O kad įvairaus plauko populistai mėgsta joti šiuo naiviatikius žavinčiu arkliuku, irgi akiavardžiai – prisiminkime, ką apie Lietuvą mėgsta kalbėti, pavyzdžiu, „darbiečiai“ ar „tvarkiečiai“? Kaikada taip įsismagina, kad net pamiršta patys esą valdžios atstovai! Ir socialdemokratai – ne išimtis, tiesa, šiandien jie kalba apie klestiničią Lietuvą, nesidro vėdamis sau priskirti buvusios Vyriausybės nuopelnų.

Šiandien Lietuvą juodinancių tiek daug, kad sunku beatskirti, kur koks „judėjimas“ ar „piliečių sambūris“, tik veikėjų veidai kažkur jau matyti... Bet jeigu gerai pasiraustumės po atmintį, tai prisimintume, kad kai kurie ištūveikėjų skiepijone pasitikėjimą nepriklausomybe, paskui – naryste ES ir NATO. Kieno pusėje jie stovi vykstant aršiam propagandiniam karui? **Gintaras MARKEVIČIUS**

Andrius Kubilius ateinančiam dešimtmečiui iškėlė dešimt naujų tikslų

Gegužės 1 dieną Lietuvos nacionaliniame dramos teatre įvyko eilinis „neelinis“ Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos suvažiavimas, skirtas partijos 21 gimtadieniui ir 10-osioms Lietuvos narystės Europos Sąjungoje metinėms pažymeti.

Linkédamas Dievo palaimos mūsų valstybei, visoms ES tautoms, kiekvienam, kuris įneša indėlių tautos istorijos lobyną, kunigas Ričardas Doveika sakė: „Narystės ES dešimtmetis leidžia mums visiems išgyventi tikrą ir nesuvaidintą džiaugsmą dėl teisingo ir pasiteisinusio sprendimo. Žvelgiant į visas tautos ir valstybės gyvenimo ir istorijos įvykių tékmę, tai siekiamybės atodanga“. Kunigas pažymėjo, kad mes tampame kasdien vis labiau europietiškesni. Patys kaip valstybė ir tauta įnešėme kad ir menkesnį asmeninį indėlį prie bendrosios ES gérion versmės.

Suvažiavimo dalyvius pasekinusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė pažymėjo, kad TS-LKD savo idėjomis ir praktiniu pavyzdžiu ne kartą įrodė, kad jai svarbi saugi, ekonomiškai stipri, demokratiska ir moderni valstybė taip pat kaip efektyvi irvieninga Europa: „Linkiu ir toliau laikytis valstybės interesų krypties ir aktyviai dirbtai Lietuvos žmonių labui“.

Partijos garbės pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis sakė: „Atėjome į Europos Sąjungą dirbtai ir kurti, ne šiaip sau

naudotis patekus prie gausėsio stalo. Atėjome su darbo įrankiais, ne tik su šaukštū. Ir padėjome, padėjome net pačiu savo atėjimu pralaužti užtvaras, pralaužti uždangas, kad ir kitos pavergtos tautos Rytuose ankstesnėje blogio imperijoje matytų tą kelią ir galėtų pačios jį pasirinkti.“

Sveikindamas visus suvažiavimo dalyvius ne tik Lietuvos narystės ES jubiliejaus, bet pirmiausia – partijos gyvavimo 21-ųjų metinių proga, TS-LKD partijos pirmininkas Andrius Kubilius pabrėžė, kad nepaisant abejingų daugumos, nuo pat Kovo 11-osios mes stūmėme ir traukėme Lietuvą tolyn nuo Rytų ir arčiau Vakarų ir mes buvome teisūs: „Draugas“ Putinas mūsų teismą šiandien akivaizdžiai irodo. Mes visada buvome ta partija, kuri žiūrėjo į priekį. Kiti ilgą laiką nedrąsiai dairėsi atgal, atgal į sovietinę praeitį. Mes su tuo nesutikome. Ir mes buvome teisūs!“

Partijos pirmininkas priminė, kad šiai kartai teko būti liudininkais bent dviejų didžiulių istorinių Lietuvos stebuklų: Kovo 11-osios stebuklo ir 2004-ųjų gegužės 1-osios – narystės Europos Sąjungoje stebuklo.

„Džiaugiuosi ir tikiuosi, kad mano vaikaičiams tokį stebuklą nebeteks matyti. Gal gyvenimas ir bus politiškai nuobodesnis, bet tik senovės kinai savo priešams linkėdavo

įdomaus gyvenimo. Tikiuosi, kad 21 amžiuje Lietuvai vėl iš naujo nereikės kovoti už savo nepriklausomybę ir už naują integraciją į europietišką saugumo ir taikos erdvę. Žinau, kad imperijos mirštąsunkiai, matau, kaip „draugui“ Putinui yra sunku, bet jo siekis išgelbėti mirštančią imperiją yra beviltiškas. Toks yra istorijos dėsnis“, – pažymėjo A. Kubilius.

Partijos pirmininkas įvardijo dešimt ambicingų tikslų, kuriuos Lietuva turi išsikelti per ateinantį dešimtmetį. Pasakjo, po politinės ir ekonominės integracijos į ES, svarbiausias tikslas toliau – infrastruktūrinė integracija: „Laidais, duju vamzdžiais, bėgiais, keliais, piniagais turime integruotis į Europos Sąjungos branduoli – tai strateginis ateinančių 10 metų mūsų tikslas“. Antruoju jis partijos, kuri žiūrėjo į priekį. Kiti ilgą laiką nedrąsiai dairėsi atgal, atgal į sovietinę praeitį. Mes su tuo nesutikome. Ir mes buvome teisūs!“

TS-LKD suvažiavime – Seimo nariai prof. Vida Marija Čigrijienė ir prof. Arimantas Dumčius

Septintuoju – saugios europietiškos erdvės į Rytus nuo Lietuvos plėtrą ir ištvirtinimą. Dar kitu – siekį Rytų kaimynystės šalių narystės ES. Kuo toliau, tuo TS-LKD pirmininko keliami tikslai buvo ambicingesni. Devintuoju tikslu jis paskelbė siekį, kad Europa taptu energetiškai nepriklausoma nuo Rusijos. Paskutiniu ir pačiu ambicingiausiu – kad per ateinančius 10 metų Rusija taptu saugi, nešovinistinė ir europietiškai persitvarkanti.

Retoriškai paklauses, kaip to pasiekti, pats ragino visus ištarti: „Lietuva gali!“ Pasak jo, kaip žinome iš Šventojo Rašto – nėra darbų be tikėjimo, nėra tikėjimo be darbų. „Kad per sekantius dešimt metų savo tikėjimą paverstume darbu, turime viską padaryti,

kad jau gegužės 11-ąją Lietuva išrinktų pirmame ture Prezidentę, o gegužės 25-ąją į Europos Parlamentą Lietuva išrinktų tvirtus dešiniuosius, nes tik taip rasis Tvirta Europa ir joje Saugi Lietuva. Prie darbo, sesės ir broliai!“ – sakė prof. Vytautas Landsbergis.

Suvažiavimo dalyviams buvo perskaitytas kandidato į Europos Komisijos vadovo postą Žano Klodo Junkerio, Europos liaudies partijos vicepirmininko Mario David, Ukrainos partijos „Udar“ Vitalijaus Kličko ir kitų garbių svečių sveikinimai. Suvažiavime gausiai dalyvavo svečiai iš Latvijos, Estijos, Ukrainos, Moldovos, Gruzijos, Baltarusijos, Europos Parlamento ir Europos Liaudies partijos vadovybės.

Ingrida VĖGELYTĖ

Vėl kyla aistros dėl Žaliojo tilto vertės

Seimo narys Kęstutis Masiulis kreipėsi į kultūros ministrą Šarūną Birutį prašydamas atsisakyti planų Vilniuje esančių Žaliajų tiltų įtraukti į Pasaulio paveldo sąrašą. Jis paskelbė, kad Kultūros ministerijos iš dalies finansuojamas ICOMOS Lietuvos nacionalinis komitetas priėmė nutarimą siekti į Pasaulio paveldo sąrašą įrašyti Žaliajį tiltą. ICOMOS – tai Tarptautinė paminklų ir paveldo vietovių taryba, nevyriausybinių organizacijų, vienijanti kultūros paveldo apsaugos ir restauravimo specialistus, siekianti architektūrinio ir archeologinio paveldo išsaugojimo ir vienijantį apie 11 tūkstančių narių iš 127 valstybių bei 101 nacionalinių komitetų.

Esą atsakingais asmenimis dėl Žaliojo tilto paskirti meno tyrininkai Vaidas Petrusis ir Marija Drėmaite.

„Trakų pilies sąraše nėra, Pažaislio vienuolyno nėra, Pałangos Birutės parko nėra, bet bus įrašytas Žaliasis tiltas. Tai šitaip Lietuva prisistatys pasauliui? Su partizanų krauju

susitepušių kareivių skulptūromis? Ar tai Lietuvos unikalumas? Socialistinio realizmo statinių gausu nuo Berlyno iki Vladivostoko. Vien svarstymai apie tokią galimybę įžeidžiai daugybę Lietuvos tremtinį, patriotų ir Laisvės kovotojų. Žaliasis tiltas yra ženklas brutalios sovietinės okupacijos, kuri nevienam Lietuvos gyventojui reiškė mirštą, kankinimus, tremtį, skausmą ir ašaras. Tai skandalas!“ – piktinos parlamentaras.

ICOMOS struktūrinis padalinys Lietuvos Respublikoje, įgyvendinantis ICOMOS Generalinių Asamblėjų nutarimus per nacionalinio lygmens programas, vertina ir siūlo kultūros paveldo objektus, kandidatuojančius tapti UNESCO Pasaulio paveldo objektais. I Pasaulio paveldo sąrašą iki dabar įtraukti 4 Lietuvos objektai: Vilniaus istorinis centras, Kuršių nerija, Kernavės archeologinė vietovė ir Struvės geodezinio lanko punktai.

„Žaliojo tilto skulptūros yra aplibusios intrigomis. Neaiškiai būdais jos nebuvu demontruotos, nors buvo priimtas

sprendimas Vilniaus savivaldybėje, vėliau kažkokiu būdu buvo paskelbtos paveldu, o dabar yliai, slepiant nuo politikų ir visuomenės, siekiant išrašyti į Pasaulio paveldo sąrašą. Man sunku įsivaizduoti, kad Vokietija pasaulio paveldu siektų paskelbti Adolfo Hitlerio paveikslus ar jo knyga „Mein Kampf“. Norečiau tikėti, kad kultūros ministras yra klaidinamas, bet jeigu šis projektas bus stumiamas, neatmesčiau interpeliacijos galimybęs“, – sakė Kęstutis Masiulis.

Pats tiltas iš tiesų nėra gincu objeketas. Labiausiai patriotiškus Lietuvos piliečius piktina ant jo 1952 metais pastatyti komunistinės santvarkos visuomenę simbolizuojančios stovylos, tarp kurių ir sovietinių karjų šlovinanti stovyla. Tuo tarpu, kai visokie ideologizuoti sovietmečio paminklai ir simboliai iškeliau į Grūto parką, pastarosios sovietmečio ideoLOGINĖS klišės ant Žaliojo tilto liko nepajudinamos ir ištikimai ginamos kai kurių „meno“ gerbėjų. Toks Žaliojo tilto stovylių garbinimas dar labiau atro-

do nenatūralus pastarųjų Ukrainos įvykių fone, kur sovietmečio stovylos negailestingai griaunamos ir šalinamos iš vienujų centrinių erdių.

Po Seimo nario išsakyto susirūpinimo, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisijos generalinė sekretorė Marija Drėmaite ir Lietuvos nacionalinio ICOMOS komiteto pirmininkė Marija Nemuniene išplatino pareiškimą, kuriame taip pat sakoma, kad Seimo narys neteisingai suprato darbinę ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto biuro posėdžio medžiagą. Čia taip pat teigama, kad jokių siūlymų įrašyti Žaliajį tiltą į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą nei Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, nei ICOMOS Lietuvos nacionalinis komitetas neteikė, todėl politiko „viešinama informacija yra klaidinanti ir kirsinanti visuomenę“.

Klausimas lieka atviras: ar iš tiesų K. Masiulis ne taip suprato „darbinę medžiagą“, ar tiesiog laiku informavo visuomenę ir paviešino Žaliojo tilto stovylių simpatikų ateities planus?

Ingrida VĒGELYTĖ

Pero namai Kaune, Žaliasis tiltas Vilniuje, bet esą jie negali pretenduoti į minimą sąrašą, nes yra per menki. Po K. Masiulio išsakyto susirūpinimo, Lietuvos nacionalinė UNESCO komisijos generalinė sekretorė Marija Drėmaite ir Lietuvos nacionalinio ICOMOS komiteto pirmininkė Marija Nemuniene išplatino pareiškimą, kuriame taip pat sakoma, kad Seimo narys neteisingai suprato darbinę ICOMOS Lietuvos nacionalinio komiteto biuro posėdžio medžiagą. Čia taip pat teigama, kad jokių siūlymų įrašyti Žaliajį tiltą į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą nei Lietuvos nacionalinė UNESCO komisija, nei ICOMOS Lietuvos nacionalinis komitetas neteikė, todėl politiko „viešinama informacija yra klaidinanti ir kirsinanti visuomenę“.

Klausimas lieka atviras: ar iš tiesų K. Masiulis ne taip suprato „darbinę medžiagą“, ar tiesiog laiku informavo visuomenę ir paviešino Žaliojo tilto stovylių simpatikų ateities planus?

Ingrida VĒGELYTĖ

TS-LKD Politinių kalinių ir tremtinių frakcijai – 10 metų

(atkelta iš 1 psl.)

A. Kubilius sveikindamas konferenciją sakė: „Dešimt metų, kai esame kartu, nors atrodo, kad visą laiką buvome sykiu. Gražu, kad ši dešimtmetė minime NATO 10-mečio išvakarėse“. Partijos pirmininkas prisiminė jungimosi aplinkybes, buvusius politinius kalinius ir tremtinius įvardijo kaip ketus derybininkus. Vėliau šią patirtį pritaikė jungdamosi su kitomis dešiniosiomis partijomis. Šia prasminga proga už aktyvią veiklą įteikė padėkas dr. Povilui Jakučionui, Antanui Lukšai, Jūratei Elžbietai Marcinkevičienei, Onai Tamošaitienei, Algirdui Blažiu.

Buvęs Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajungos pirmininkas dr. P. Jakučionis apžvelgė frakcijos įkūrimo istoriją, prasidėjusią anksčiau nei prieš 10 metų. LPKTS ne visada buvo visuomeninė, ji buvo ir politinė organizacija. Kad neišsibarstyti balsai per rinkimus, 2002 metų rudenį buvo gautas prof. Vytauto Landsbergio paklausimas dėl jungimosi. Po derybų 2003 metų gegužės 25 dieną TS pasiūlė mūsų frakciją pavadinti Laisvės kovotojų frakcija.

2004 metų sausį įvyko pasuktinis LPKTS, kaip politinės partijos, suvažiavimas, kuris ir nulėmė jungimąsi. Pomėnesio Vilniaus Kongresu rūmuose įvykusiam suvažiavime buvo įkurta kita partija – Tėvynės sajunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai). LPKTS skyriuose jungimosi procesai vyko ne visai sklandžiai, atskilo Dzūkija, keli Žemaitijos skyriai. 50 skyrių iš 64

jungimasis įvyko.

Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos pirmininkė V. V. Margevičienė padėkojo aktyviausiemis frakcijos nariams, kurie „čia stovi kaip gynybinė siena“. Padėkas įteikė Vytui Sadauskui iš Radviliškio, Valerijai Žalinei iš Kretingos, Lorelei Kalnikaitei iš Šilalės, Juliu Lukiu iš Joniškio, Birutei Žilėnienėi iš Ukmergės, Dalijai Agotai Karkienei iš Vilkaviškio, Primai Petrylienei iš Anykščių, Vytui Pranciškui Mickui iš Klaipėdos, Antanui Sidavičiui iš Pasvalio, Janei Paulauskienei iš Jonavos, Irenijui Šmidtui iš Kauno rajono.

LR Seimo narė V. V. Margevičienė sakė: „Mes esame jau baltomis galvomis, bet galime padėti jauniems žmonėms“. Prėjusią savaitę Vilniuje buvo įkurta Politinių kalinių ir tremtinių frakcija, jos pirmininku išrinktas Tomas Kazulėnas, daug metų dalyvaujantis ekspedicijose į Sibirą.

Apie frakcijos veiklą ir nuveiktus darbus kalbėjo LR Seimo narys, TS-LKD PTKF tarybos pirmininkas dr. Arvydas Anušauskas: „Penkeri metai frakcijoje prabėgo kaip viena diena. Džiugu, kad į veiklą įsitraukia jaunimas“. TS-LKD PTKF frakcijos sekretorė O. Tamošaitienė pasiūlė delegatus į TS-LKD suvažiavimą.

Diskusijoje pasiskiusi Loretė Kalnikaitė priekaištavo, kad neturime informacijos apgintisavo kandidatę į prezidento postą Dalią Grybauskaitę, tačiau ragino būti sąmoningiemis, nepasiduoti provokacijoms.

Audronė KAMINSKIENĖ

Malonios žinios iš Prahos

Balandžio 9–11 dienomis Europos atminties ir solidarumo tinklas (Lenkija) ir Europos Komisija Prahoje organizavo Europos instituciją, dirbančią 20 amžiaus istorijos srityje, simpoziumą tema „20 amžiaus Europos istorijos lūžio momentai. Europa tarp karro ir taikos 1944–2004 m.“

Buvau malonai nustebintas gavęs vardinį kvietimą į šį simpoziumą, kaip Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejaus vadovas. Deja, pasinaudotį tuo dėl kalbos barjero negalėjau, nes simpoziumas vyko anglų ir čekų kalbomis. Todėl mūsų muziejų simpoziume atstovavo R. Serpatauskas, kurio pastangomis Druskininkuose atgijo šaulių orga-

nizacija, aktyviai dalyvaujanti mūsų renginiuose.

Grįžęs iš Prahos R. Serpatauskas LPKTS Druskininkų filialo narių susirinkime informavo apie simpoziumo darbą, patirtus įspūdžius. Prahoje Lietuvos delegacija buvo gausiausia – septyni dalyviai. Filialo žmonėms, kurių pastangomis muziejaus veikla vis dar nenetrūksta, ypač smagu buvo sužinoti, kad simpoziumo dalyviai susidomėjo dvem mūsų leidinukais: „Rezistencijos ir tremties muziejas Druskininkuose“ ir „Susipažinkime su Lietuvos partizanų kovų keiliais Druskininkų urėdijos miškuose“. Pastarasis leidinukas išleistas lietuvių ir anglų kalbomis. I leidinį apie muzie-

Kalba LPKTS tarybos pirmininkas Petras Musteikis

(atkelta iš 1 psl.)

Naujasis LPKTS tarybos pirmininkas pasirinko du vaduotojus: Juozą Stanėną ir Daliją Karkienę.

Toliau posėdyje LPKTS pirmininkas dr. Gvidas Rutkauskas kalbėjo apie LPKTS finansinę situaciją. Jis sakė, kad pradėdamas eiti suvažiavimo jam patikėtas pareigas, susipažino su esama LPKTS finansine padėtimi. Deja, padėtis nenužiugino.

LPKTS pirmininkas tarybos nariams pateikė 2012–2013 metų LPKTS finansinės veiklos rezultatų analizę, kuriuoje aiškiai matyti, kad per praėjusius dvejus metus, ypač per 2013-uosius, LPKTS išlaidos ryškiai viršijo pajamas ir buvo išleistos kone visas sandaugos: 2012 metų pradžioje LPKTS saskaitoje buvo 145 496 litai, 2013 metų pabaigoje liko tik 17 319 litų. 2014 metų pradžioje į LPKTS saskaitą buvo pervaista 145 315 litų už „Tremtinio“ prenumeratą, deja, balandžio viduryje buvo likę tik 17 694 litai. Kaip tokioje situacijoje dirbtai naujai išrinktiems LPKTS vadovams? Gavę tokį „palikimą“, norėdami bent iš dalies ištaisyti eko-

LPKTS tarybos nariai. Jono Sakelio nuotrauka

nominę padėtį, naujieji vadovai priversti imtis labai nepopuliarių ir drastiškų veiksmų, pavyzdžiu, etatų mažinimo, kai kurių darbų atsisakymo, pastatų pardavimo.

XXI LPKTS suvažiavime pateiktoje valdybos finansinėje ataskaitoje nebuvo pateiktas nė vienas skaičius. Akivaizdu, kad buvęs valdybos pirmininkas Edvardas Strončikas labai neatsakingai vykdė LPKTS finansų politiką. Posėdyje apie išlaidas E. Strončikas kalbėjo abstrakčiai, nesiteikė paaiškinti, kodėl taip netaupiai leido LPKTS lėšas, matydamas, kad jų katastrofiškai mažėja. Jis émė pasakoti, kiek jam pavyko gauti paramos. Kad ir kaip ten buvo, lėšų LPKTS saskaitoje buvęs valdybos pirmininkas paliko vos pusei mėnesio.

Aptardamas 2014 metų veiklos gaires LPKTS pirmininkas Gvidas Rutkauskas teigė nori bendrauti su kiekvienu filialu betarpiskai, imtis tvarkyti LPKTS finansinę padėtį, sukurti naują LPKTS internetinį puslapį. Jis ragino gausinti LPKTS narių gretas: „Mūsų, buvusių tremtinių, politinių kalinių, vaikai, vaikaičiai, giminės – visi turiapti LPKTS nariais.“

Gvidas Rutkauskas pasakojo susitikęs su TS-LKD pirmininku Andriumi Kubiliumi. Susitikime aptartos LPKTS darbo gairės bei problemos. A. Kubilius pritarė pateiktam darbo planui.

LPKTS garbės pirmininkas Antanas Lukša paprašė, kad kiekvienas filialas užsiperumerotų dar nors po 3–5 „Tremtinius“, taip prisištėtų prie LPKTS finansinės padėties gerinimo.

Posėdyje kalbėta dėl J. Subotino socialiniuose tinkluose skleidžiamo Lietuvos partinės gerinimo. Taryba nusprendė kreiptis į prokuratūrą.

LPKTS Vilniaus skyriaus pirmininkas Petras Gvazdauskas tarybos paprašė padėti išsaugoti koplyčią, esančią LGGRTC teritorijoje, įkurtą Sajūdžio, įrengtą budėjusių KGB rūmuose. Dabar joje keilis kartus per savaitę repetuoja Vilniaus buvusių tremtinių choras „Laisvė“, renkasi LPKTS Vilniaus skyriaus nariai. Nors koplyčia turėtų būti saugoma, nes turi memorialinę vertę, ją norima paversti teismo posėdžių sale. Nutarta kreiptis į LGGRTC, kad koplyčia būtų išsaugota.

Jolita NAVICKIENĖ

tencijos ir tremties muziejų. Mūsų muziejus pristatytas ir J. Rasmuseno tinklalapyje www.coldwarsites.net. Džiaugiuosi jo perduotais linkėjimais ir žinia, kad šiaisiai metais planuoja vėl apsilankyti Drus-

kininkų rezistencijos ir tremties muziejuje.

Kol mūsų muziejų klausimo sprendimas stringa ir Vilnius tyli, džiaugiamės bent maloniomis žiniomis iš Prahos.

Gintautas KAZLAUSKAS

Sveikiname šimtmetę

Vilniuje įsikūrusių Specia- liųjų socialinės globos namų „Tremtinių namai“ gyventojai Anicetai SKABICKIENEI ger- gužės 10 dieną sukanka 100 metų.

Aniceta gimė Panevėžio apskrityje, Ramygalos valsčiuje, Aukštadvario kaime, ūki- ninkų šeimoje. Baigusi Šven- čiausios Širdies kongresijos mergaičių mokytojų seminarį Kaune, dirbo mokytoja Klausučių, Sasnavos, Mari- jampolės Petro Armino pradi- nėse mokyklose.

Ištekėjo, gimė sūnus. Vo- kiečių okupacijos metais gyve- no Panevėžyje.

„1945 metais suėmė mano vyrą, atsargos karininką Petrą Skabicką, dirbusį Pakruojo malūne buhalteriu, ir išvežė į Šiaulių kalėjimą. Karinis Tribunolas ji nuteisė 10 metų sun- kaus režimo lagerio ir 5 me- tams tremties. Kadangi du ma- no broliai partizanavo, tėviškė buvo išdraskyta, mama su vy- riausiu broliu ištremti, man su 7 mėnesių dukrele ir 5 metukų sūnumi teko slapstytis. Per tą laikotarpį 1946 metais į saugu- mo rankas pateko brolis parti- zanas Kazys. Nuteistas kalėjo Archangelsko ir Karagandos lageriuose. 1950 metais žuvo jaunėlis brolis partizanas Sta- sys. 1951 metais į Tomsko sri- tį ištremė seserį Stapanę Kati- nienę su vyru ir seserį Antani- ną Praniauskienę su vyru ir septyniais vaikais. Abi šeimos buvo partizanų rėmėjos, – pri- simena Aniceta. – Gyvenau tik sielvartu ir baime. Mokytoja dirbtį negalėjau, nes su vyru, politiniu kaliniu, nebuvalau išsi- skyrus. 1950 metais pavyko įsidiarbinti Pakruojo ambulato- rijoje, vėliau Pakruojo ligoni- néje medicinos statistike. Pri- ėmė į darbą gydytojas Svilas, pats ką tik grįžęs iš Solikamsko lagerių. Pakruojo ligoniné- je dirbau 42 metus. 1990 me- tais paaškėjo, kad tarp medi- cinos personalo buvo daug pa- bėgusių nuo trėmimo ir saugu- mo persekojamų žmonių.“

1956 metais į Lietuvą gržo Anicetas vyras. Buvo reabili- tuotas. Jam po mirties suteiktas Kario savanorio statusas.

Šimtmetė, gyvenime daug mačiusi ir iškentėjusi, 1976 metais palaidojusi vyrą, 1966 metais – sūnų Algimantą, 1995 metais – dukterį Gražiną, yra judri, guvaus proto ir puikios atminties.

Jubiliejaus proga Anicetai linkime sveikatos ir Dievo pa- laimatos.

„Tremtinių namų“ bendruomenė

Sveikiname

Gyvenimas gražus,
tik reikia džiaugtis,
Kas bloga, liko praeity.
Tu moki šypsotis ir atleisti,
Tad džiaukimės drauge
ilgai ilgai visi.

Garbingo 85-ojo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname 1941 m. Altajaus kr. Turačiako tremtinį Algimantą AUGUSTAITĄ.

Linkime stiprios sveikatos, humoro jausmo, dvasios ramybės ir Dievo palaimos.

Zita ir Regina Kulbokaitės

* * *

*Iš tolimo skaidraus vaikystės lauko
Pro žydičias viltis, svajonių rūmus
Vis nerimaujant, dirbant, skubant, laukiant
Atejo ši diena...
Darbų skalsa ir valandų dosnumas,
Ir ateitin tegul ilgai dar bėga kelias,
Vingiuodamas tarp laimės, gėrio ir tiesos.*

Garbingojubiliejinio gimtadienio proga sveikiname balandžio mėnesį gimusias Rokiškio filialo nares: **Antaniną GRUODYTĘ-BRAŽIENĘ** ir **Vandą KLIAUGAITE-ŽIKORIENĘ** – 85-ojo; **Valentiną MOTIEJŪNAITĘ-REMEIKIENĘ** – 80-ojo. Linkime sveikatos, gražių gyvenimo metų ir Aukščiausiojo palaimos.

LPKTS Rokiškio filialas

* * *

80-ojo jubiliejaus proga sveikiname **Zitą JONIKAITĘ-ŠEPUTIENĘ**.

Linkime energijos, prasmingų ir ilgų gyvenimo metų, Dievo palaimos.

Duktė Rita, vaikaitė Jorita ir LPKTS Tauragės filialas

* * *

*Keičias dienos, metai,
suvokimas mainos,
jau jaunystę tyliai pakeitė branda.
Skrenda dienos –
melsvos paukštės.*

Lieka jų akordai – atmintis gyva.

Gražaus jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname aktyviajį filialo narę, tremtinį choro „Vėtrungė“ dainininkę **Zitą ŽIAUGRIENĘ**. Linkime sveikatos, stiprybės, Dievo palaimos ir dar daug žydičių pavasarių...

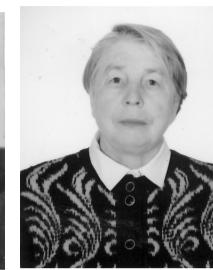
LPKTS Rokiškio filialas

* * *

Prasmingo jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname **Albiną ZALIECKIENĘ**.

Linkime sveikatos bei Dievo palaimos.

LPKTS Varėnos filialas

Jubiliejinio 75-ojo gimtadienio proga nuoširdžiai sveikiname LPKTS Druskininkų filialo nares: **Oną ŠITKAUSKAITĘ-LIETUVNINKIENĘ**, **Oną ČESNULEVIČIUTĘ-LISECKAJĄ**, **Zofiją Janiną CERGIJUTĘ-STUMBRIENĘ**.

Linkime sveikatos, stiprybės, Dievo palaimos.

LPKTS Druskininkų filialas

* * *

Miela Kristina BARAUSKIENĖ,

*Greit prabėga pavasariai, rudenys,
Medžiai keičia ir keičia lapus,
Bet kas ryta vėl Saulė nubudina
Ir pakviečia kelionei visus.*

*Lai joje visada būna draugas
Ir namai, ir šeima, ir skalsa.
Tegul Tavo kelionę apsaugo
Tavo Angelo Sargo ranka.*

Sveikiname 60-ojo jubiliejaus proga ir linkime, kad Jus lydėtų sėkmę, sveikata ir Dievo palaima.

LPKTS Kauno filialas

* * *

Gražaus jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname LR Seimo narę, TS-LKD PKTF pirmininkę **Vincę Vaidevutę MARGEVIČIENĘ**.

Šiandien yra gera proga pažvelgti į ateitį, nes įgyta patirtis suteikia didelių galimybių kurti, atliki gražius, amžinai išliekančius darbus. Linkime Jums geros sveikatos, neblėstančios energijos ir Dievo palaimos.

**LPKTS Kauno filialas, LPKTS valdyba,
„Tremtinio“ redakcija**

Padėka

Dėkojame paaukojusiems knygos „Jonas Misiūnas-Zalias Velnias“ leidybai:

Kazimierui Algirdui Pečiukoniui – 200 litų,
Antanui Kasperavičiui – 100 litų,
Romualdui Voroneckui – 50 litų,
Aldonai Vaitkevičienei – 100 litų,
Birutei Ambraškienei – 50 litų.

Taip pat dėkojame paaukojusiai filmo apie partizanų vadą V. Voverį-Žaibą kūrimui:
Vilijai Žebrauskaitei – 50 litų.

LPKTS valdybos pirmininkė Rasa Duobaitė-Bumbulienė

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu **prenumerata.post.lt** galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“.

Prenumerata priimama iki kiekvieno mėnesio 28 dienos. Prenumeratos indeksas 0117, kaina:

1 mėn. – 8,16 Lt

3 mėn. – 24,48 Lt

6 mėn. – 48,96 Lt.

Ačiū, kad esate su mumis!

Šviesiam Aldonos ir Vlado Oškeliūnų atminimui

Greitai bėga laikas. Jau metai, kai 2013 m. balandžio 22 d. Amžinybėn iškeliavo Aldona Brazdžionytė-Oškeliūnienė. Ji gimė 1927 m. Jutiškių kaime, Panevėžio rajone. Vėliau gyveno Panevėžyje. Gamtos apsuptyje praleido vaikystę, ankstyvąja jaunystę. Lankė Panevėžio mergaičių gimnaziją ir mokyklos suole 1945 m. vasario 16 d. suimta. Jai tada tebuvo septyniolika. Vorkutos lageryje išbuvo trylika metų.

A. Oškeliūnienė – tauto-dailininkė, piešdavusi labai sodriomis spalvomis. Teko lankytis jų bute Nevėžio g. Panevėžyje. Ant visų sienu puikavosi jos piešti paveikslai. Pas Aldoną ir Vladą Oškeliūnus eidavau nedažnai, bet tada, kai reikėdavo patarimo rimtiesniams sprendimui priimti. Jie buvo daug matę, daug iškentėję ir patyrę, visuomet kalbėdavo dalykiškai, ramiai. A. Oškeliūnienė visada sutikdavo su

šypsena, žinojau, kad jai rankas, kojas gelia, bet apie tai niekada neužsimindavo. Rėmus jos paveikslams darydavo vyras Vladas Oškeliūnas, taip pat politinis kalinas. Šie abu žmonės susitiko Vorkutos lageryje, sukūrė šeimą. Užaugino sūnų Saulių, sulaukė dviejų vaikaičių. V. Oškeliūnas drožinėdavo medį, jo darbeliai puikuodavosi tam skirtose lentynose. V. Oškeliūnas buvo protingo, išsilavinusio žmogaus pavyzdys, jo patarimų galėjai pasiklausti įvairiose srityse.

A. Oškeliūnienė – rašytoja, poetė, 1989 metais išleido knygelę „Po šiaurės pašvaiste“, kurioje apraše tremties sunkumus. 2004 m. išleista jos prozos, poezijos, tapybos knyga „Sakmė apie puši“. 2005 m. – prozos, tapybos knyga „Bégéle“. Jos kūryba yra spaudsinta leidinyje „Šaukiu aš Lietuvą“ (1992 m.), neigaliųjų kūrybos almanache „Žodis – žvakė“ nak-

ty“ (2001 m.).

Aldoną ir Vladą Oškeliūnus prisimenu tik šviesiai. Jie buvo degančios meilės Tėvynėi, žmonėms, darbui, kūrybai ugnys, švietę giminėms, draugams, pažiūstamiems. Ta jų skleista meilė, šviesa, gerumas mus ir šiandien tebelydi. Jie paliko mums didelį kūrybinį palikimą ir vien šviesius prisiminimus.

Ona STRIŠKIENĖ

Skelbimai

Gegužės 9 d. (penktadienį) 11 val. Oginskių kraštotoiros istorijos muziejuje, L. Ivinskio g. 4, Rietave, įvyks Lietuvos laisvės armijos karių rėmėjų sajungos metinė konferencija. Kviečiame dalyvauti organizacijos narius.

Gegužės 10 d. (šeštadienį) Telšių r. Juodinkų miške (kelio Telšiai–Nevarėnai 7 km) bus atidengtas ir pašventintas paminklinis kryžius Lietuvos laisvės armijos Telšių kuopos Telšių būrio partizanams, 1945–1953 m. kovojusemiems ir žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, atminti. **11 val.** Nevarėnų bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už laisvę ir žuvusiuosius. **12 val.** išvyksime į Juodinkų mišką, kur vyks paminklo atidengimas ir pašventinimas. Po pašventinimo – pasiskymai, skaudžių prisiminimų pasidalijimai, pabendravimas prie kareiviskos košės.

Gegužės 17 d. (šeštadienį) 10 val. Kauno r. Karmėlavos bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už Krasnojarsko kr. Unguto „lespromchozo“ tremtinius. Po pamaldų bažnyčios šventoriuje bus šventinamas paminklas tremtinui atminimui.

Maloniai kviečiame dalyvauti.
Informacija tel. 8 612 94 932.

Gegužės 18 d. (sekmadienį) Kauno igulos karininkų ramoje paminėsime dimisijos pulkininko leitenanto, BDPS prezidiumo nario, 1941 m. birželio sukilimo dalyvio Vinco Baziličiaus 100-ąsių gimimo metines. **10 val.** šv. Mišios Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčioje. **11.30 val.** minėjimas ramovės Kunigaikščių menėje. Eiles skaitys aktorė Inesa Paliulytė, koncertuos Aleksoto bendruomenės centro ansamblis „Svirbė“.

Gegužės 31 d. (šeštadienį) kviečiame buvusius Permės sr. Kudymkaro rajono politinius kalinius, tremtinius su vaikais ir vaikaičiais atvykti į susitikimą Vilniaus r. Zujūnų gyv. Pergalės g. 14, pas Zitą ir Julių Simonavičius. Bus rodomas filmas apie 2013 m. rugpjūtį Kudymkaro rajone apsilankiusius „Misija Sibiras“ dalyvius ir jų nuveiktus darbus.

Teirautis tel. 8 614 68 062 arba 8 672 60 258.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309, Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214.
www.lpkts.lt, el. paštas: tremtinys@zebra.lt

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSEKITES RAMYBEJE

Kazimieras Benaitis

1927–2014

Gimė Pakruojo valsč. Pakalniškių k. ūkininkų šeimoje, auginusioje penkis vaikus. Baigės Laipuškių pradžios mokyklą, toliau mokėsi Pakruojoje, Linkuvėje. 1944 m. pabaigoje Pakruojo progimnazijos moksleivių įkūrė pogrindinę antisovietinę organizaciją „Laisvės sūnūs“. Jos tikslas buvo raginti, kad Lietuvos vyrai neitų į okupacine kariuomenę ir netarnautų sovietinei valdžiai. Rašė atsišaukimus. 1945 m. jie buvo suimti, tardyti. Karinio tribunolo sprendimu Kazimieras nuteistas 7 m. lagerio ir 3 m. aprībojant pilietines teises. Kalėjo Karagandos, Kengyrolageriuose. Nuo 1952 m. buvo tremtyje Krasnojarsko sr., Dolgo Mosto miško chemijos ūkyje. 1949 m. susipažino su trentine Stanislava Venskaite, kilusia iš Kretingos aps. Juodupių k. ir 1954 m. sukūrė šeimą. Gimė sūnus. 1956 m. grįžo į Tėvynę, gimtajį Pakalniškių k. Vėliau šeima Laipuškių k. pasistatė namą. Lietuvoje gimė dar trys sūnūs. Kazimieras – Sausio 13-osios, Baltijos kelio dalyvis, buvęs Lietuvos krikščionių demokratų partijos Pakruojo skyriaus pirmininkas, TS-LKD partijos narys. Ilgus metus buvo LPKTS Pakruojo filialo tarybos narys, daugelio renginių organizatorius ir aktyvus dalyvis, apdovanotas LPKTS žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“.

Palaidotas naujosiose Klovainių kapinėse.

LPKTS Pakruojo filialas

Valerija Urbietytė-Kavaliauskienė

1940–2014

Gimė Šiaulių r. Bubėnų k. 1949 m. kartu su tėvais ir seserimi buvo ištremta į Irkutsko sr. Alzamajaus kr. Ten lankė mokyklą, vėliau dirbo. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Apsigynė Šiauliouose. Sukūrė šeimą. Užaugino du sūnus.

Palaidota Šiaulių Ginkūnų kapinių tremtininių sektoriuje.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra, sūnų Artūro ir Egidijaus šeimas, brolio ir sesers šeimas.

LPKTS Šiaulių filialas

Petras Vytautas Ašmontas

1940–2014

Gimė Endriejavo valsč. Tickinų k. ūkininko šeimoje. 1948 m. šeima ištremta į Krasnojarsko kr. Kėžmos r. Bolturino gyv. Vytautas mokėsi rusiškoje mokykloje. Vėliau šeima persikėlė gyventi į Ust Abakano gyv.

1958 m. grįžo į Lietuvą. Teko pagyventi pas giminačius, kol buvo leista tėvams apsigyventi savo palikuose namuose. Vytautas mokėsi. Isidarbino tuometinėje MSV, dirbo Gargždų SMK. Sukūrė šeimą. Užaugino dvi dukteris.

Buvo aktyvus LPKTS Klaipėdos rajono filialo narys. Palaidotas Laugalių kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Klaipėdos rajono filialas

Vincas Vinkevičius

1925–2014

Gimė Valakelių k. Varėnos r. Įsitraukė į partizaninę veiklą. 1949 m. suimtas ir įkalintas Kazachstano Karagandos lageryje. 1955 m. grįžo į tremties. Isidarbino Varėnos vienijoje gamykloje, dirbo įvairius darbus melioracijoje, Kauno rajono butų ūkio valdyboje ir kitur. Buvo aktyvus LPKTS Varėnos filialo narys.

Palaidotas Varėnos r. Sarapyniškių kaimo kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Varėnos filialas

Spausdino spaustuvė

UAB „Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41, Kėdainiai

2 spaudos lankai
Tiražas 2420 egz.

Kaina 2 Lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovos tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ remia

S P A U D O S ,
R A D I O I R
T E L E V I Z I O S
R E M I M O
F O N D A S

ILSEKITES RAMYBEJE

Jonas Valungevičius
1921–2014

Gimė Varėnos r. Milioniškių k. Jaunystėje papildė partizanų gretas. 1947 m. suimtas ir įkalintas Archangelsko kalėjime. Iš Lietuvą grįžo 1957 m. Dirbo Varėnos miškų ūkyje darbininku. Atkūrus nepriklausomybę aktyviai dalyvavo LPKTS Varėnos filialo veikloje.

Palaidotas Varėnos r. Mergažerio kapinaitėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukteris ir sūnus.

LPKTS Varėnos filialas

Danutė Regina Savickienė
1935–2014

Gimė Akmenėje. 1941 m. su mama ir jaunesniu broliu ištremta į Altajaus kr. Tėvas, Lietuvos karininkas, 1942 m. sušaudytas. Danutė Regina tremtyje mokėsi, išstojo į medicinos mokyklą, bet mokyklos jai nebeleido. Ji slapta pasitraukė į Lietuvą, vėliau slapstėsi. Baigė Kauno medicinos institutą. Sukūrė šeimą su Pranciškumi Savicku. Užaugino du sūnus. Dirbo medicinos mokyklos dėstytoja, Šiaulių ligoninės vaikų ligų skyriuje, vaikų poliklinikoje, vėliau Pakruojo, Radviliškio poliklinikoje vaikų neurologe. Pagal galimybę dalyvavo LPKTS Šiaulių filialo veikloje.

Palaidota Donelaičio kapinėse.

Užjaučiame sūnaus šeimą, giminės, artimuosius.

LPKTS Šiaulių filialas

Genovaitė Kišonienė
1946–2014

Gimė Tauragėje. 1947 m. kartu su tėvais ištremta į Karagandos sr. 1955 m. reabilituota grįžo į Lietuvą. Mokėsi vidurinėje mokykloje, baigusi vidurinę mokėsi Kaune, baigė Kauno politechnikos institutą. Nuo 2009 metų buvo LPKTS Kauno filialo narė.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Julija Zulonaitė-Juozienė
1921–2014

Gimė Kupiškio r. Čiovydžių k. Buvo partizanų ryšininkė. 1948 m. įkalinta Karagandos lageryje. Grįžusi į Lietuvą gyveno Kupiškyje.

Palaidota Kupiškio kapinėse.

LPKTS Kupiškio filialas

Skelbimai

Druskininkų rezistencijos ir tremties muziejus **gegužės 16 d. (penktadienį)** kviečia į renginį „**Nakties muziejus – 2014**“, skirtą tarptautinei Muziejų dienai bei Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai.

19 val. prie „Ryt“ gimnazijos renginio dalyvius pasitiks LŠS štabo pučiamųjų orkestras ir Garbės sargybos kuopa.

19.30 val. meninė programa gimnazijos aktų salėje.

20.30 val. lydini pučiamųjų orkestro žygiosime prie „Mergelės akių“ memorialo.

21–23 val. partizanų pagerbimo renginys prie „Mergelės akių“ memorialo: žvakučių uždegimas, gėlių padėjimas, salvės, trumpa meninė programa, laužo uždegimas, ginklų ir ekipuotės paroda, vaišinimasis kareiviška koše.

Renginyje dalyvaus Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago, Garliavos Juozo Lukšos, Varėnos „Ažuolo“ gimnazijų bei Mažeikių r. Tirkšlių Juozo Vitkaus-Kazimieraičio pagrindinės mokyklos delegacijos. Svečiams bus organizuota palapinių stovykla, o gegužės 17 d. – pažintinė ekskursija į Viršuodukio apylankes.

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

Jonas Čiurinskas, g. 1910 m., (po mirties), partizanas, Kaišiadorių aps. Livintų k., Didžiosios Kovos apyg. A rinktinės Kirvio būrys, 1944–1945 m.

Juozas Čiurinskas, g. 1913 m., (po mirties), partizanas, Kaišiadorių aps. Livintų k., Didžiosios Kovos apyg. A rinktinės Kirvio būrys, 1945–1951 m.

Adomas Daugirdas, g. 1922 m., (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Daugų valsč., Dainavos apyg. Kazimieraičio rinktinės Vanago tėvūnija, 1948–1949 m.

Feliksas Daugirdas, g. 1916 m., (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Daugų valsč., Dainavos apyg. Kazimieraičio rinktinės Vanago tėvūnija, 1944–1949 m.

Jonas Dagirdas, g. 1919 m., (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Daugų valsč., Dainavos apyg. Kazimieraičio rinktinės Vanago tėvūnija, 1948–1949 m.

Vaclovas Dužinskis, g. 1945 m.,

kitokiais būdais dalyvavusiam kovoje už Lietuvos nepriklausomybę, Telšiai, 1977–1983 m.

Bronius Gylys, g. 1906 m., (po mirties), policininkas, Radviliškis, 1927–1941 m.

Jonas Jakubavičius, g. 1918 m., (po mirties), partizanas, Alytaus aps. Varėnos valsč., Dainavos apyg. Kazimieraičio rinktinės Vanago grupė, 1948–01–1948-09.

Jonas Juška, g. 1904 m., (po mirties), Tautininkas, šaulys, Kretingos aps. Skuodas, 1930–1941 m.

Danutė Stanislava Kapočauskienė-Samaitė, g. 1937 m., pogr. organ. narė, pogr. spaudos bendradarbė, Panevėžys, 1951–1954 m.

Dominykas Kriukelis, g. 1888 m., (po mirties), rėmėjas, Rokiškio aps. Rokiškio valsč., Vytauto apyg., 1945–1946 m.

Leonardas Maziliauskas, g. 1898 m., (po mirties), Valstybės civilinės įstaigos pareigūnas, Vilnius, 1922–1941 m.

Bronislava Montvydienė-Ra-

lytė (Garalevičiūtė), g. 1921 m., (po mirties), ryšininkė, Telšių aps. Varnių valsč., Žemaičių apyg., 1944–1951 m.

Stasė Šileikienė-Paulauskaitė, g. 1926 m., pogr. organ. LLA narė, pogr. spaudos platintoja, Alytaus aps. Miroslavo valsč., 1944–1945 m.

Elena Zagorskiene-Miliauskaitė, g. 1927 m., rėmėja, pogr. spaudos platintoja, Trakų aps. Aukštadvaris, Margio būrys, 1945–1947 m.

Teofilius Zubavičius, g. 1914 m., (po mirties), ryšininkas ir rėmėjas, Alytaus aps., Šarūno būrys, 1945–1947 m.

Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas vadovaujantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: „Pretendentai į Kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje“.

Skelbimai

Gegužės 10 d. (šeštadienį) 11 val. Palangos Stasio Vainiūno meno mokyklos salėje (Maironio g. 8) įvyks LPKTS Palangos filialo pakartotinis ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Turėkite LPKTS nario pažymėjimą.

Kviečiame aktyviai dalyvauti.

LPKTS salėje (Laisvės al. 39, Kaune) veikia architektu, dailininku, buvusio Kazachstano treminio, LPKTS Kauno filialo valdybos nario **Vaclovo Sakalausko dailės darbų paroda**.

Parodoje eksponuojami pastaraisiais metais sukurti darbai. „Skirtingų žanrų kūriniai ir technikos įvairovė man teikia galimybę geriau realizuoti savo kūrybinius sumanymus ir rasti dialogą su įvairialypė žiūrovų auditorija. Savo kūryboje išbandžiau įvairias technikas ir technologijas – aliejinę tapybą, šilkografiją, fotografiją, kompiuterinę grafiką, monotipiją ir kitas. Mégstu eksperimentuoti,“ – sakė Vaclovas Sakalauskas, pristatydamas savo parodą.

Autorius jau yra surengęs apie 30 personalinių parodų, dalyvavęs kolektyvinėse parodose.

Malonai kviečiame apsilankyti.

Gegužės 15 d. (ketvirtadienį) kviečiame į konferenciją „Jei Tėvynė aukos reikalauja“ Kretingos rajono Darbėnų gimnazijoje. **10 val.** šv. Mišios Darbėnų miestelio Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje. **10.50 val.** partizanų pagerbimas prie paminklo Žemaičių apygardos Kardo rinktinėi atminti. **12 val.** Rezistencijos muziejaus atidarymas.

12.30 val. konferencija gimnazijos aktų salėje.

Knygų rezistencijos ir tremties tematika bei žurnalo „Laisvės kovų archyvas“ numerius galite įsigyti LPKTS knygynelyje (Laisvės al. 39, Kaunas).

nu, karinės technikos ir kario ekipuotės apžiūra, kalvystės meno pamoka.

Malonai kviečiame LPKTS narius, Laisvės kovų dalyvius, buvusius treminius ir politinius kalinus, Lietuvos kariuomenės karius, karius savanorius, šaulius bei visus geros valios žmones dalyvauti LPKTS jaunesniosios kartos XI sąskrydyje, ypač jaunimą – moksleivius ir jaunimo organizacijų atstovus. Apie komandą ar pavienių asmenų dalyvavimą sportinėse krepšinio varžybose (nuo 14 metų amžiaus) ir liaudies žaidimuose, sportinėse rungtynėse (amžius neribojamas) praneškite iki gegužės 15 dienos. Nurodykite ko-

mandos narių skaičių, vardus, pavardes, amžiaus grupę, kokiai organizacijai atstovaujate, komandos pavadinimą, iš kurio regiono atvyksite, komandos vadovo vardą bei pavardę. Jeigu galite, atsivežkite organizacijos vėliavą.

Renginio organizatoriai už varžybų dalyvių sveikatos būklę neatsako.

Paraiškas siusti el. paštu: tremtinys.lpkts@gmail.com.

Pasiteirauti LPKTS Jaunesniosios kartos komiteto pirmininkės **Dalios Maciukevičienės** tel. 8 656 27860 arba LPKTS Pakruojo filialo pirmininkės **Zitos Vėžienės** tel. 8 612 35685, 8 421 51756.

Talka Petrašiūnų kapinių „Tautos kančių“ memoriale

Vienas iš reikšmingiausių LPKTS Kauno filialo darbų, siekiant įamžinti lietuvių tautos genocido ir pasipriešinimo okupacijai aukų bei politinių kalinių ir tremtinių, negrįsusiu iš Sibiro platybių, atminimą – Kauno filialo valdybos ir tarybos nario, architekto Vaclovo Sakalausko sukurtas „Tautos kančių“ memorialas Petrašiūnų kapinėse.

Kauno filialo narių susitikimai prie šio memorialo, minint trėmimų metines, Mirusiu atminimo dieną, tapo tradicienais.

Prieš Motinos dienos minėjimą Kauno filialo nariai susirenka prie memorialo kasmetinei talkai. Šiemetypač gražią pavasariską dieną susirinkę su kiberais, šepečiais, grėbliais talkininkai plovė baltus kryžius, monumentus, sodino gėlių, grėbė jau nupjautą vėją. Nuo

memorialo įrengimo pradžios Kauno filialo iniciatyva ir jėgomis nuolat prižiūrima ir tvarkoma aplinka. Nuo 2002 metų, dalyvaujant projekto autorui Vaclovui Sakalauskui, memorialas periodiškai tobulinamas.

Noriu nuoširdžiai padėkoti visiems talkininkams. Projekto autorui Vaclovui Sakalauskui ačiū už eiles, kurias jis

deklamavo po talkos.

Labai norėtusi, kad talkose dalyvautų ne tik LPKTS Kauno filialo nariai, bet ir moksleivai, jaunieji šauliai, jaunieji konservatoriai.

Jūratė ANTULEVIČIENĖ

Jono Sakelio nuotraukose – talkininkai, LPKTS Kauno filialo nariai

Įamžintas Leono Laurinsko-Liūto atminimas

(atkelta iš 1 psl.)

Pagal sufabrikuotą bylą už tariamą ginklo laikymą 1975 metais nuteistas metus kalėti.

1978 m. įstojo į antisovietinę pogrindinę pasipriešinimo organizaciją Lietuvos laisvės lygą. 1979 m. pasiraše svarbiausiai jos dokumentą – 45 baltijiečių memorandumą. Taip pat pasiraše protesto pareiškimus dėl Petro Cidziko, Alfonso Svarinsko neteisėto kalinimo, sveikinimą Lenkijos „Solidarumui“ jo pirmųjų metinių įkūrimo proga, kitus antisovietinius antiokupacinius dokumentus.

1987 metų rugpjūčio 23 dieną Vilniuje, prie paminklo A. Mickevičiui, dalyvavo pirmajame viešame Lygos mitinge, kuriame pareikalauta išvesti okupacijai kariuomenę, atkurti nepriklausomą valstybę. 1988 metų birželio 14 dieną Lygos mitingo – pirmųjų trėmimų minėjimo Vilniuje, Katedros

aikštėje, metu kelių tūkstančių mitingo dalyvių ir KGB seklių bei milicininkų akivaizdoje pirmasis Lietuvoje viešai iškėlė tautinę Trispalvę vėliavą. Po minėjimo sulaikytas ir nuvežtas į milicijos skyrių, kur tardytas, kaltintas „buržuazinės vėliavos iškėlimu“.

1991 metų sausį partizanas Leonas gynė Parlamentą jo viduje. Tais pačiais metais jam suteiktas dimisijos pulkininko laipsnis. 1992 m. apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu.

Dirbo Krašto apsaugos departamento, saugumo tarnyboje, dalyvavo kuriant Geležinio Vilko motorizuotą pėstinių brigadą, éjo vado pavaudutojo pareigas, ugđė krašto apsaugos sistemoje tarnaujančią jaunuomenę. 1994 metais KAM apdovanotas vardiniu ginklu. 1998 metais jam pripažintas ginkluoto pasipriešinimo okupacijai dalyvio – Kario savanorio teisinis statusas. Tais

pačiais metais apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi. 2000-aisiais – Lietuvos nepriklausomybės medaliu ir Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

1992 metais atkūrus Lietuvos laisvės kovos sąjūdį, Leonas vadovavo Vakarų sričiai. 1993 m. Leono ir bendražygijų rūpesčiu pastatytas paminklas Kęstučio apygardos vado Juozo Kasperavičius-Visvydo ir jo adjutanto Albino Biliūno-Džiugo žūties vietoje. Leonas yra saugojo J. Kasperavičiaus-Visvydo vadavietę Batakių valsčiaus Antakalnio kaime.

Iki mirties dalyvavo partizanų atminimui skirtuose renginiuose, minėjimuose, saskrydžiuose Ariogaloje. Mirė 2013 metų gegužės 4 dieną.

Partizanas Liutas atidavė Tėvynei, ką privalėjo. Jis buvo prasitaręs: „Dievas mane išsaugojo, kad liudyčiau tautai ir istorijai“.

Gintaras SIDLAUSKAS

Akcija „Darom“

Kuršėnuose balandžio 26 dieną įvyko akcija „Darom“. LPKTS Kuršėnų filialo nariai Antanas Venskus, Danutė Baubienė, Elena Bielskienė, Eugenija Dragūnienė, Jurgis Mikalauskas, Zofija Siupšinskienė, Aleksas Kurklėtis kartu su Kuršėnų Pavenčių mokyklos mokytojais ir mokinėmis Arina Tarasevičiūte, Ingrida Kulevičiūte, Evelina Jaskauskaite, Ema Smilgyte tvarkė aplinką prie paminklo partizanams, žuvusiems už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Tvarkymo vieta pasirinkta neatsitiktinai. Artėja gegužės 22-oji – Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena. Be to, tai liūdnadiena daugeliui kuršeniečių.

1948 metų gegužės 22–23 dienomis per trėmimo operaciją „Vesna“ („Pavasaris“) iš-

tremta 12 tūkstančių šeimų. Tarp jų buvo ir kuršeniečių.

Tvarkant paminklo aplinką darbavosi trys kartos. Šiandien labai svarbu prisiminti ir išsaugoti istorinę atmintį. Jaunimas ne tik dirbo, bet ir mokesi suprasti, ką tuomet jautė vyresnijų karta, matydama sušaudytus partizanus Ventos pakrantėje.

Istorija, girdima iš gyvujų liudytojų, tampa artimesnė, labiau suvokiamā.

Aušra NEMUNAITĖ

Atmink tą laiką

Šarkiškių kaime, Veiviržėnų seniūnijoje, Klaipėdos rajone, ant Veiviržos upės kairiojo kranto, kur išteka Ašvos upėlis, skiriantis Šilutės rajoną nuo Klaipėdos, miškelyje, 1950 m. Liucija Auškalnienė savo vyro partizano Juozo Auškalnio-Kudirkos atminimui pastatė Marijos su Kūdikiu skulptūrą. Sovietiniai laikais skulptūra buvo apželusi krūmais ir neprižiūrėta.

Atkūrus nepriklausomybę Klaipėdos rajono buvę tremtiniai: Juozo Auškalnio-Kudirkos dukterys Birutė Stankienė, Jadvyga Budrienė ir sūnus Alyzas Auškalnis, sutvarkė skulptūros aplinką, aptvėrė tvorele, nuolat prižiūri.

Skulptūra padaryta iš betono ir užkelta ant didžiulio akmens. Jos autorius ir statytojas – Adomas Jakševičius. Skulptūrą pašventino Šv. Mišios už žuvusius Klaipėdos rajono partizanus. Po šv. Mišių – minėjimas „Atmink tą laiką“. Kviečiame dalyvauti.

Gegužės 18 d. (sekmadienį) 15 val. Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai atminti Šarkiškių miškelyje, prie Šv. Marijos skulptūros, bus aukojuamos šv. Mišios už žuvusius Klaipėdos rajono partizanus. Po šv. Mišių – minėjimas „Atmink tą laiką“. Kviečiame dalyvauti.